Szobor - öltöztethető Mária-szobor

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.3341.1
Készítés ideje:	18. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Ausztria (feltehetően)
Anyag:	csipke; emberi hajból készült paróka; flitter; gyolcs; hársfa; selyem
Technika:	faragott; festett; hímzett
Méretek:	magasság: 82 cm magasság: 6 cm szélesség: 30 cm hosszúság: 23 cm szélesség: 19,5 cm

Ruházata: 1760 körüli lenvászon alsóruha vert csipke díszítéssel és lenvászonnal alábélelt, krémszínű hamisripsz selyemszövetből készült felsőruha. Díszítése: selyem-, zsenilia-, és fémszálas hímzés skófium-, flitter-, lamella-, paillette- és bouillon-technika applikált ékkő, tüllfodor, vert pamut- és fémszálas csipke.

A szobornak csak a feje, nyaka, alkarjai és lábszárai vannak kifaragva és megfestve, a test többi része csak az alapformákig van kinagyolva. A törzshöz a felkarok csavarral, ezekhez az alkarok fagolyó közbeiktatásával, mozgathatóan csatlakoznak. A szobor talpazata szintén fa, márványutánzatú festéssel. Az alsóruha egyszerű szabású, rékliszerű. A felsőruha derékban szabott, szemberakásokkal bővült. Az öltöztetés megkönnyítése céljából különálló ruhaujjak tölcséres formája a ruha készítésének idején régiesnek számít. A ruha elején széles sávban végigvonuló hímzett díszítés a szoknyarész alján folytatódik, és az ujjak végén is megjelenik. A zseniliahímzéses szegfű-, rózsa és más virágmotívumok közül fémes csillogásuk kiemeli a paillette- és bouillon-technikával készült búzakalászokat és szőlőfürtöket, valamint a fémszállal hímzett gránátalma-virágokat. A díszítés gazdagságát fokozza a ruha aljának és az ujjak végének flitterezése, és a hímzett sávok találkozásánál, a szoknyarész alján, középen elhelyezett fémszálas hímzéssel, flitterrel, lamellával és skófiummal készült díszítmény, középpontjában piros üvegkővel. A hímzett sávból kiemelt virágmotívumok elszórtan megjelennek a szoknyarész két oldalán is.

Az egykorúnak tekinthető - mindenesetre a 19. század elejénél nem későbbi - ruhában fennmaradt öltöztethető szobor ikonográfiái szempontból többféle ábrázolási típus egymásra hatásának eredménye, végső fokon azonban a Kalászos Madonna-hagyományra vezethető vissza. A szobor ruháján előforduló kalászmotívum azonban csak egy a ruhát díszítő eucharisztikus és Mária-szimbólumok közül. Mária alakjának gyermeklányként való megfogalmazása, akárcsak Jézus és Mária gyermeksége történetének különös népszerűsége a barokk kori vallásosság sajátos érzelmességét tükrözi. Valószínűleg a Gyermekség-ciklusból kiemelt kisded Jézus alakját övező önálló kultuszhoz hasonló, bár általánossá nem váló tendenciát képvisel a Máriát gyermekként ábrázoló öltöztethető kegyszobor, amely - Bálint Sándor véleménye szerint - feltehetően egy kisebb közösség magánájtatosságaiban tölthette be szakrális funkcióját.

Irodalom

- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 303.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 7.13. (Prékopa Ágnes)
- Szerk.: Lengyel László: *Devóció és dekoráció. 18. és 19. századi kolostormunkák Magyarországon*. Dobó István Vármúzeum, Eger, Eger, 1987. - Nr. 39.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator